

Kvartalsrapport 4/2015

KLP
Banken

RESULTATREGNSKAP

BALANSE

NOTER

Innhold

KLP Banken AS – Kvartalsregnskap 4/2015	3
---	---

KLP Banken AS konsern

Resultatregnskap	4
Balanse	5
Egenkapitaloppstilling	6
Kontantstrømoppstilling	7
Noter til regnskapet	8
Note 1 Generell informasjon	8
Note 2 Regnskapsprinsipper	8
Note 3 Netto renteinntekter	9
Note 4 Utlån til kunder	9
Note 5 Kategorier av finansielle instrumenter	10
Note 6 Virkelig verdi hierarki	11
Note 7 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12
Note 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør	13
Note 9 Transaksjoner med nærstående parter	14
Note 10 Andre eiendeler	14
Note 11 Annen gjeld og avsetning for påløpte kostnader	14
Note 12 Kapitaldekning	15
Note 13 Rentebærende verdipapirer	16
Note 14 Tap på utlån mv.	16
Note 15 Betingede forpliktelser	16
Note 16 Pensjonsforpliktelser egne ansatte	17
Nøkkeltall	17

KLP Banken AS

Resultatregnskap	19
Balanse	20
Egenkapitaloppstilling	21
Kontantstrømoppstilling	22
Noter til regnskapet	23
Note 1 Generell informasjon	23
Note 2 Regnskapsprinsipper	23
Note 3 Netto renteinntekter	24
Note 4 Utlån til kunder	24
Note 5 Kategorier av finansielle instrumenter	25
Note 6 Virkelig verdi hierarki	26
Note 7 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	27
Note 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør	28
Note 9 Transaksjoner med nærstående parter	29
Note 10 Andre eiendeler	30
Note 11 Annen gjeld og avsetning for påløpte kostnader	30
Note 12 Kapitaldekning	31
Note 13 Rentebærende verdipapirer	32
Note 14 Tap og nedskrivning på utlån	32
Note 15 Betingede forpliktelser	32
Note 16 Pensjonsforpliktelser egne ansatte	33
Nøkkeltall	33

KLP Banken AS konsern

Kvartalsregnskap 4 / 2015

Hovedtrekk per fjerde kvartal:

- Positiv utvikling i netto renteinntekter og god boliglånsvekst i hele 2015
- Boligkredittforetaket har på rapporteringstidspunktet en boliglånsbalanse på 3,7 milliarder.
- Verdifall på likviditetsplasseringer tynger resultatet

Formålet til KLP Banken konsern er finansiering av boliglån til medlemmer i KLPs pensjonsordninger, og lån til kommuner, fylkeskommuner og selskaper som utfører offentlige oppgaver. I tillegg administrerer bankkonsernet utlån finansiert av morselskapet Kommunal Landspensjonskasse. Konsernet forvalter utlån for totalt 77 milliarder kroner. Den samlede utlånsvirksomheten er inndelt i forretningsområdene personmarked og offentlig marked. Virksomheten er landsdekkende. Selskapenes hovedkontor ligger i Trondheim. KLP Banken AS eies 100 prosent av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP) gjennom KLP Bankholding AS. KLP Banken AS har to heleide datterselskaper, KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS.

Resultatregnskap

Netto renteinntekter for KLP Banken konsern per fjerde kvartal utgjør 187,1 millioner mot 133,0 millioner året før. Økningen forklares i hovedsak av økt boliglånsvolum og rimeligere finansiering. Driftskostnader og avskrivninger utgjør 170,2 millioner, mot 157,4 millioner i fjor. Økningen må ses i sammenheng med utlånsvækst for både for egne utlån og for lån forvaltet for morselskapet KLP.

Regnskapet er utarbeidet i norske kroner, og er avlagt i tråd med IAS 34 om delårsrapportering. Dette innebærer at finansielle instrumenter i hovedsak bokføres til virkelig verdi. Ved utgangen året inkluderer resultatregnskapet et netto tap tilknyttet verdipapirer på 30,1 millioner. I fjor ble det bokført en netto gevinst på 6,2 millioner.

Bankkonsernet forvalter, i tillegg til egenfinansiert utlånsvirksomhet, boliglån og offentlige utlån finansiert av morselskapet (KLP). Forvaltningshonorar for dette oppdraget utgjorde 57,7 millioner i 2015. Tilsvarende beløp i fjor var 58,0 millioner.

KLP Banken konsern oppnådde i 2015 et driftsresultat før skatt på 49,6 millioner. Resultatet fordeles på personmarked med 30,2 millioner og på offentlig marked med 19,4 millioner. I 2014 var tilsvarende resultat 28,7 millioner, hvor personmarked hadde et underskudd på 13,9 millioner og offentlig marked et overskudd på 42,6 millioner. Etter skatt ble konsernresultat 41,3 millioner mot 16,6 millioner i fjor.

Utlån

KLP Banken konsern har per 31. desember 2015 utlån til kunder på 26,4 milliarder mot 24,9 milliarder på samme tidspunkt i fjor. Fordelingen mellom personmarkedet og offentlige lån var henholdsvis 10,8 og 15,6 milliarder.

I 2015 har utlånsvæksten på personmarked i KLP Banken konsern vært 2,1 milliarder. Av denne væksten utgjør 0,8 milliarder kjøp av boliglån fra morselskapet KLP. Boliglånsvolumet på KLPs balanse er redusert med 0,7 milliarder i 2015.

Utlånsvolumet i offentlig marked er i løpet av året redusert med 0,6 milliarder i bankkonsernet. Lån som forvaltes for morselskapet KLP har i samme periode økt med 10,0 milliarder. Av økningen er 5,0 milliarder knyttet til utlån ytet til utenlandske debitorer i fremmed valuta.

Likviditetsplasseringer

Porteføljen av likviditetsplasseringer utgjør på rapporteringstidspunktet 3,8 milliarder mot 3,5 milliarder på samme tid i fjor.

Innlån

KLP Banken konsernets fremmedfinansiering består av innskudd, sertifikater og obligasjoner. På rapporteringstidspunktet utgjorde innskudd fra personer og bedrifter 7,4 milliarder og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer 21,9 milliarder. Av verdipapirgjelden utgjorde obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt av KLP Kommunekreditt AS 16,1 milliarder, mens KLP Boligkreditt stod for 2,9 milliarder. Alle OMF-utstedelser har oppnådd AAA rating.

Kapitaldekning

Ansvarlig kapital ihht. kapitaldekningsreglene ved utgangen av fjerde kvartal 2015 var på 1 449,5 millioner. Ansvarlig kapital består kun av kjernekapital. Tilsvarende tall for fjoråret var 1 266,7 millioner. Utlån er risikovektet etter Kapitalkravforskriften. KLP Banken konsern har en kapitaldekning og kjernekapitaldekning på 17,3 prosent ved utløpet av fjerde kvartal mot 16,9 prosent på samme tidspunkt i fjor. Gjeldende kapitalkrav inkludert bufferkrav er 11,0 prosent kjernekapitaldekning og 14,5 prosent kapitaldekning.

KLP Banken rapporterer likviditetsreserven (LCR) månedlig for bankkonsernet totalt og kvartalsvis for de enkelte selskapene i konsernet. Ved utløpet av fjerde kvartal 2015 var LCR for konsernet 212 prosent og for KLP Banken AS 71 prosent.

Resultatregnskap

KLP Banken AS konsern

Note	Tusen kroner	4. kvartal 2015	4. kvartal 2014	2015	2014
	Renteinntekter og lignende inntekter	196 177	226 825	817 991	841 945
	Rentekostnader og lignende kostnader	-142 177	-186 137	-630 928	-708 899
3	Netto renteinntekter	54 000	40 688	187 063	133 046
	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	2 688	3 030	11 280	11 174
	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-297	-170	-1 074	-1 176
	Netto gebyr- og provisjonsinntekter	2 390	2 860	10 205	9 998
	Andre honorarinntekter	14 433	14 525	57 648	58 025
	Netto gevinst/(tap) fin.instrumenter	-6 387	-7 722	-34 111	-14 399
	Sum andre driftsinntekter	8 046	6 803	23 537	43 626
	Lønn og administrasjonskostnader	-21 155	-16 172	-60 824	-48 976
	Avskrivninger	-1 422	-667	-3 396	-2 677
	Nedskrivninger	-1 338	0	-1 338	0
	Andre driftskostnader	-24 121	-34 872	-104 595	-105 738
	Sum driftskostnader	-48 036	-51 711	-170 153	-157 391
14	Tap på utlån, garantier m.v.	-1 140	177	-1 034	-607
	Driftsresultat før skatt	15 259	-1 183	49 618	28 672
	Skatt på ordinært resultat	-4 120	212	-13 404	-7 849
	Resultat	11 138	-971	36 213	20 823
	Estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	4 175	-2 424	7 012	-5 722
	Skatt estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	-1 127	655	-1 893	1 545
	Utvidet resultat etter skatt	3 048	-1 769	5 119	-4 177
	PERIODENS TOTALRESULTAT	14 186	-2 740	41 332	16 646

Balanse

KLP Banken AS konsern

Note	Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
	EIENDELER		
	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	973 591	1 113 949
4	Utlån til og fordringer på kunder	26 359 449	24 945 746
13	Rentebærende verdipapirer	3 783 373	3 486 756
	Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	265	265
	Finansielle derivater	148 375	187 413
	Varige driftsmidler	468	499
	Immaterielle eiendeler	17 784	18 503
10	Andre eiendeler	1 593	1 852
	SUM EIENDELER	31 284 898	29 754 984
	GJELD OG EGENKAPITAL		
	GJELD		
7	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 901 660	21 687 168
	Innskudd	7 426 181	6 250 873
	Finansielle derivater	366 706	448 146
	Utsatt skatt	3 855	8 021
11	Annen gjeld	39 924	38 821
11	Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	37 920	36 737
	SUM GJELD	29 776 247	28 469 766
	EGENKAPITAL		
	Aksjekapital	855 000	750 000
	Overkurs	535 000	440 000
	Opptjent egenkapital	118 651	95 218
	SUM EGENKAPITAL	1 508 651	1 285 218
	SUM GJELD OG EGENKAPITAL	31 284 898	29 754 984

Egenkapitaloppstilling

KLP Banken AS konsern

Tusen kroner	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2015	750 000	440 000	95 218	1 285 218
Udisponert resultat	0	0	36 213	36 213
Utvidet resultat	0	0	5 119	5 119
Sum totalresultat	0	0	41 332	41 332
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	4 980	4 980
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-22 879	-22 879
Innbetalt egenkapital i perioden	105 000	95 000	0	200 000
Sum transaksjoner med eierne	105 000	95 000	-17 899	182 101
Egenkapital 31.12.2015	855 000	535 000	118 651	1 508 651
Egenkapital 01.01.2014	750 000	440 000	100 172	1 290 172
Resultat	0	0	20 823	20 823
Utvidet resultat	0	0	-4 177	-4 177
Sum totalresultat	0	0	16 646	16 646
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	8 500	8 500
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-30 100	-30 100
Sum transaksjoner med eierne	0	0	-21 600	-21 600
Egenkapital 31.12.2014	750 000	440 000	95 218	1 285 218

Kontantstrømoppstilling

KLP Banken AS konsern

Tusen kroner	2015	2014
OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	776 367	764 555
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder	-150 819	-154 170
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	-1 614 588	-3 573 398
Netto innbetalinger på kundeinnskudd bank	1 175 318	1 843 929
Netto inn-/utbetaling til drift	-106 447	-103 940
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinnskudd, arbeidsgiveravgift mv.	-59 268	-39 411
Netto renter plasseringskonti	18 517	26 105
Netto inn-/utbetalinger vedrørende operasjonelle aktiviteter	70 349	70 594
Betalt inntektsskatt	0	0
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	109 429	-1 165 735
INVESTERINGSAKTIVITETER		
Innbetalinger vedrørende verdipapirer	2 474 691	1 382 690
Utbetalinger vedrørende verdipapirer	-2 804 539	-1 939 590
Innbetalinger av renter fra verdipapirer	53 267	66 298
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-3 320	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-279 901	-490 602
FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Netto innbetaling/utbetaling ved låneopptak	310 301	1 828 609
Netto utbetaling av renter på lån	-437 823	-555 043
Innbetaling av mottatt egenkapital	200 000	0
Utbetaling av konsernbidrag	-27 080	-33 305
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	45 398	1 240 261
Netto kontantstrøm i perioden	-125 074	-416 076
Likviditetsbeholdning ved inngangen av perioden	1 070 349	1 486 425
Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	945 275	1 070 349
Netto innbetaling/ utbetaling av kontanter	-125 074	-416 076

Noter til regnskapet

KLP Banken AS konsern

Note 1 GENERELL INFORMASJON

KLP Banken AS ble stiftet 25. februar 2009. KLP Banken og dets datterselskaper yter eller erverver lån til norske kommuner og fylkeskommuner samt til selskaper med offentlig garanti. Utlånsvirksomheten er i hovedsak finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Konsernet tilbyr også standard bankprodukter til privatkunder. KLP Banken AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret har adresse Beddingen 8 i Trondheim og selskapet har avdelingskontor i Oslo.

KLP Banken AS eier alle aksjene i KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS. Disse selskapene danner til sammen KLP Banken AS konsern. KLP Banken AS Konsern er et heleid underkonsern av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP) gjennom KLP Bankholding AS.

Note 2 REGNSKAPSPRINSIPPER

Denne delårsrapporten viser konsernregnskapet til KLP Banken AS for perioden 01.01.2015 - 31.12.2015. Delårsrapporten er ikke revidert.

Delårsregnskapet for KLP Banken AS konsern (konsernregnskapet) er avlagt i samsvar med IAS 34 om delårsrapportering.

Det er ingen endringer i regnskapsprinsippene som har hatt betydning for delårsregnskapet pr 31.12.2015. Det henvises til KLP Bankens årsrapport for 2014 for nærmere beskrivelse av regnskapsprinsipper.

Årsrapporten er tilgjengelig på klp.no.

Note 3 NETTO RENTEINNTEKTER

Tusen kroner	2015	2014
Renter på utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	18 578	26 157
Renter på utlån til kunder	744 398	750 040
Renter på verdipapirer	55 015	65 748
Sum renteinntekter	817 991	841 945
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	480 948	463 141
Renter på gjeld til kunder	149 738	243 638
Over/underkurs på obligasjoner med fortrinnsrett	-414	2 105
Andre rentekostnader	656	15
Sum rentekostnader	630 928	708 899
Netto renteinntekter	187 063	133 046

Note 4 UTLÅN TIL KUNDER

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Utlån til kunder før nedskrivninger	25 943 953	24 435 400
Individuelle nedskrivninger	-1 328	-573
Gruppevise nedskrivninger	0	0
Utlån til kunder etter individuelle nedskrivninger	25 942 624	24 434 827
Påløpte renter	83 956	104 463
Endring i virkelig verdi som følge av renteendringer (sikringsbøkføring)	332 868	406 456
Utlån til kunder	26 359 449	24 945 746

Note 5 KATEGORIER AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Tusen kroner	31.12.2015		31.12.2014	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI HOLDT FOR OMSETNING				
Rentebærende verdipapirer	3 783 373	3 783 373	3 486 757	3 486 757
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi holdt for omsetning	3 783 373	3 783 373	3 486 756	3 486 756
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI SIKRING				
Utlån til Norske kommuner	5 558 168	5 526 008	6 066 133	6 111 821
Utlån til personkunder	388 664	379 511	365 713	347 239
Finansielle derivater	148 375	148 375	187 413	187 413
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi sikring	6 095 207	6 053 894	6 619 259	6 646 473
FINANSIELLE EIENDELER TILGJENGELIG FOR SALG				
Akjsjer og andeler	265	265	265	265
Sum finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	265	265	265	265
FINANSIELLE EIENDELER TIL AMORTISERT KOST				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	973 591	973 591	1 113 949	1 113 949
Utlån til norske kommuner	10 088 101	10 080 287	10 272 128	10 262 529
Utlån til personkunder	10 324 515	10 324 515	8 241 773	8 241 773
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	21 386 207	21 378 393	19 627 848	19 618 251
Sum finansielle eiendeler	31 265 052	31 215 925	29 734 128	29 751 745
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI SIKRING				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 018 823	2 031 421	2 985 895	3 023 096
Finansielle derivater	366 706	366 706	448 146	448 146
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi sikring	2 385 529	2 398 127	3 434 041	3 471 242
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL AMORTISERT KOST				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	19 882 837	19 731 677	18 701 273	18 776 903
Innskudd fra kunder	7 426 181	7 426 181	6 250 873	6 250 873
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	27 309 017	27 157 858	24 952 146	25 027 776
Sum finansielle forpliktelser	29 694 546	29 555 985	28 386 187	28 499 018

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva en eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og - forhold. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benytte verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse base- res bl.a. på informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumen- ter og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og rentedifferansekurver. Estimaten bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på selskapsesifikk informasjon.

De ulike finansielle instrumenter prises dermed på følgende måte:

Rentebærende verdipapirer - stat

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Bloomberg som kilde. Det er Oslo Børs som leverer prisen (via Bloomberg). Kursene sammenlignes med kursene fra Reuters for å avdekke eventuelle feil.

Rentebærende verdipapirer - annet enn stat

Andre norske rentepapirer prises hovedsakelig ved bruk av kurser fra Nordic Bond Pricing. De papirene som ikke inngår hos Nordic Bond Pricing prises teoretisk. Ved teoretisk prising benyttes en nullkupongkurve, samt rentedifferansekurver til prisingen. Reuters benyttes som kilde til nullkupongkurven fra 0 til 10 år. Fra 12 år og over benyttes Bloomberg som kilde siden Reuters ikke leverer priser over 10 år. Rentedifferansekurvene mottas fra Verdipapirfondenes forening. Disse er basert på innhentede rentedifferansekurver fra flere ulike markesaktører som blir omarbeidet til en snittkurve.

Finansielle derivater

Renteswapper verdsettes basert på gjeldende swapkurve på verdsettelsestidspunktet. Derivatavtaler skal bare benyttes for å sikre beløpsmessig balanse og legge til rette for at betalingsforpliktelser overholdes. Derivatavtaler kan bare inngås med motparter med høy kredittkvalitet.

Virkelig verdi av utlån til norske kommuner, utlån til private kunder og innskudd

Virkelig verdi av utlån og innskudd uten rentebinding anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontrakts- betingelsene løpende endres i takt med markedsrenten. Utlån med rentebinding verdsettes ved bruk av en verdsettelsesmodell, inkludert relevante kredittspread-justeringer innhentet i markedet.

Virkelig verdi av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Alle fordringer på kredittinstitusjoner (bankinnskudd) er til flytende rente. Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data.

Virkelig verdi av gjeld til kredittinstitusjoner

Disse transaksjonene verdsettes ved bruk av en verdsettelsesmodell, inkludert relevante kreditt- spreadjusteringer innhentet i markedet.

Note 6 VIRKELIG VERDI HIERARKI

Tusen kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt 31.12.2015
EIENDELER				
Rentebærende verdipapirer	99 620	3 683 753	0	3 783 373
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	265	265
Finansielle derivater	0	148 375	0	148 375
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	99 620	3 832 128	265	3 932 013
FORPLIKTELSE				
Finansielle derivater	0	366 706	0	366 706
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	0	366 706	0	366 706

Tusen kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt 31.12.2014
EIENDELER				
Rentebærende verdipapirer	149 005	3 337 751	0	3 486 756
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	265	265
Finansielle derivater	0	187 413	0	187 413
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	149 005	3 525 164	265	3 674 434
FORPLIKTELSE				
Finansielle derivater	0	448 146	0	448 146
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	0	448 146	0	448 146

Tusen kroner	Bokført verdi 31.12.2014	Bokført verdi 31.12.2015
INNGÅENDE BALANSE 01.01.		
Solgt	0	0
Kjøpt	265	0
Urealiserte endringer	0	0
Utgående balanse	265	265
Realisert gevinst / tap	0	0

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

Nivå 2: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisedende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt.

Note 7 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Obligasjoner, nominell verdi	22 355 000	21 452 000
Verdijusteringer	122 014	155 222
Opptjente renter	54 646	79 946
Egenbeholdning, nominell verdi	-630 000	0
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 901 660	21 687 168

Tusen kroner	Balanse 31.12.2015	Emitert	Forfall/innløst Tilbakekjøpt	Andre endringer	Balanse 31.12.2014
ENDRING AV GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER					
Obligasjoner, nominell verdi	22 355 000	4 820 000	-3 917 000	0	21 452 000
Verdijusteringer	122 014	0	0	-33 208	155 222
Opptjente renter	54 646	0	0	-25 300	79 946
Egenbeholdning, nominell verdi	-630 000	0	-630 000	0	0
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 901 660	4 820 000	-4 547 000	-58 508	21 687 168

Note 8 PRESENTASJON AV EIENDELER OG GJELD SOM ER GJENSTAND FOR NETTO OPPGJØR

Tusen kroner	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	31.12.2015	
						Relaterte beløp, ikke presentert netto	Netto beløp
EIENDELER							
Finansielle derivater	148 375	0	148 375	-148 375	-2 900		0
Sum	148 375	0	148 375	-148 375	-2 900		0
GJELD							
Finansielle derivater	366 706	0	366 706	-148 375	-1 020		217 311
Sum	366 706	0	366 706	-148 375	-1 020		217 311

Tusen kroner	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	31.12.2014	
						Relaterte beløp, ikke presentert netto	Netto beløp
EIENDELER							
Finansielle derivater	187 413	0	187 413	-187 413	-3 101		0
Sum	187 413	0	187 413	-187 413	-3 101		0
GJELD							
Finansielle derivater	448 146	0	448 146	-187 413	-2 239		258 494
Sum	448 146	0	448 146	-187 413	-2 239		258 494

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av netting avtaler i KLP Bank konsernet. Notene viser derivatposisjoner i balansen.

Note 9 TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Tusen kroner	2015	2014
RESULTATPOSTER		
KLP, honorarinntekter låneforvaltning	57 620	58 000
KLP Kapitalforvaltning, honorar verdipapirforvaltning	-422	-434
KLP, husleie	-3 692	-3 557
KLP, pensjonspremie	-7 887	-3 603
KLP, stabstjenester (selvkost)	-46 386	-42 214
KLP diverse konsernselskaper, subsidiert rente ansattlån	1 065	1 856
SUM	298	10 048

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
BALANSEPOSTER		
KLP, netto mellomværende	-8 498	-10 430
KLP, avregning lån	-16 448	-17 051
KLP konsernselskaper, netto øvrige mellomværende	358	400
SUM	-24 588	-27 081

Transaksjoner med nærstående parter er gjennomført til generelle markedsbetingelser, med unntak av selskapets andel av administrative fellesfunksjoner, som er fordelt til selvkost. Fordelingen er basert på faktisk bruk. Alle mellomværende blir gjort opp fortløpende.

Note 10 ANDRE EIENDELER

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Mellomværende med selskap i samme konsern	437	492
Forskuddsbetalte kostnader	1 156	1 360
Sum andre eiendeler	1 593	1 852

Note 11 ANNEN GJELD OG AVSETNING FOR PÅLØPTE KOSTNADER

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Kreditorer	1 583	7 296
Mellomværende med selskap i samme konsern	25 025	27 573
Kortsiktig gjeld verdipapirhandel	4	0
Diverse gjeld	13 312	3 952
Sum annen gjeld	39 924	38 821
Forskuddstrekk	2 738	2 647
Arbeidsgiveravgift	1 982	1 869
Feriepenger	4 499	4 173
Pensjonsforpliktelser	22 505	25 381
Merverdiavgift	170	301
Avsatte kostnader	6 027	2 366
Sum påløpte kostnader og forpliktelser	37 920	36 737

Note 12 KAPITALDEKNING

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014	
Aksjekapital og overkurs	1 390 000	1 190 000	
Annen egenkapital	77 319	95 218	
Egenkapital	1 467 319	1 285 218	
Delårsresultat	0	0	
Fradrag goodwill og andre immatrielle eiendeler	-17 784	-18 503	
Utsatt skattefordel	0	0	
Ren kjernekapital	1 449 535	1 266 715	
Tilleggskapital	0	0	
Tilleggskapital	0	0	
Sum tellende ansvarlig kapital	1 449 535	1 266 715	
Kapitalkrav (risikovektet volum)	671 060	598 438	
Overskudd av ansvarlig kapital	778 475	668 277	
BEREGNINGSGRUNNLAG KREDITTRISIKO			
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	3 320 023	3 311 173	
Institusjoner	229 347	265 665	
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	4 079 988	3 180 713	
Forfalte engasjementer	96 078	78 758	
Obligasjoner med fortrinnsrett	262 689	311 967	
Øvrige engasjementer	899	1 064	
Beregningsgrunnlag kredittrisiko	7 989 024	7 149 340	
Kredittrisiko	639 122	571 947	
Operasjonell risiko	31 938	26 491	
Samlet kapitalkrav	671 060	598 438	
Ren kjernekapitaldekning prosent	17,3 %	16,9 %	
Tilleggskapital prosent	0,0 %	0,0 %	
Kapitaldekning prosent	17,3 %	16,9 %	
Uvektet kapitaldekning	4,6 %	4,4 %	
Kapitalkrav pr 31.12.2015:	Kjernekapital	Tilleggskapital	Ansvarlig kapital
Minstekrav uten buffer	4,5 %	3,5 %	8,0 %
Bevaringsbuffer	2,5 %	0,0 %	2,5 %
Systemrisikobuffer	3,0 %	0,0 %	3,0 %
Motsyklisk buffer	1,0 %	0,0 %	1,0 %
Gjeldende kapitalkrav inkl. buffere	11,0 %	3,5 %	14,5 %

Note 13 RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Tusen kroner	31.12.2015		31.12.2014	
	Anskaf.kost	Markedsverdi	Anskaf.kost	Markedsverdi
Sertifikater	1 044 836	1 048 173	253 538	254 929
Obligasjoner	2 737 387	2 735 200	4 196 865	3 231 827
Sum rentebærende verdipapirer	3 782 223	3 783 373	4 450 403	3 486 756

Rentebærende verdipapirer er regnskapsført til markedsverdi inklusiv opptjente ikke forfalte renter.

Note 14 TAP PÅ UTLÅN MV.

Tusen kroner	2015	2014
Konstaterte tap	-278	-23
Tilbakeføring av tidligere nedskrivninger	562	9
Endring individuelle nedskrivninger	-1 318	-593
Endring gruppevis nedskrivninger	0	0
Sum tap på utlån	-1 034	-607

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Saldo på tapsnedskrivning på utlån 01.01	573	9
Periodens reversering av nedskrivning på individuelle utlån	-562	-42
Periodens nedskrivning på individuelle utlån	1 318	607
Nedskrivning på individuelle utlån	1 329	573
Brutto misligholdte over 90 dager	29 339	26 151
Brutto øvrige tapsutsatte	0	0

Dette gjelder tap på boliglån. Det forventes ikke tap eller nedskrivninger på misligholdte lån til offentlig sektor.

Note 15 BETINGEDE FORPLIKTELSER

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Ubenyttede kredittrammer utlån	351 309	240 585
Lånetilsagn	273 714	482 834
Sum betingede forpliktelser	625 023	723 419

Note 16 PENSJONSFORPLIKTELSER EGNE ANSATTE

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Balanseført netto forpliktelse 01.01	25 381	19 889
Resultatført pensjonskostnad	8 461	4 232
Resultatført finanskostnad	834	1 097
Aktuarielt gevinster og tap (Estimatavvik)	-7 012	5 722
Innbetalt premie/ tilskudd	-5 159	-5 560
Balanseført netto forpliktelse	22 505	25 381

	31.12.2015	31.12.2014
FORUTSETNINGER		
Diskonteringsrente	2,70 %	2,30 %
Lønnsvekst	2,50 %	2,75 %
G-regulering	2,25 %	2,50 %
Pensjonsregulering	1,48 %	1,73 %
Forventet avkastning	2,70 %	2,30 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %

Nøkkeltall

Akkumulerte tall i millioner kroner	4. kvartal 2015	3. kvartal 2015	2. kvartal 2015	1. kvartal 2015	4. kvartal 2014
Resultat før skatt	49,6	34,4	17,1	-1,8	28,7
Netto renteinntekter	187,1	133,1	81,4	38,4	133,0
Øvrige driftsinntekter	67,9	51,0	34,1	17,2	68,0
Driftskostnader og avskrivninger	-170,2	-122,1	-84,5	-46,3	-157,4
Netto realisert/urealisert endring fin.instrum. til virkelig verdi	-34,1	-27,7	-14,1	-11,6	-14,4
Innskudd	7 426,2	7 279,1	7 305,2	7 128,2	6 250,9
Utlån med pant i bolig	10 713,1	10 437,5	9 604,2	9 438,5	8 607,5
Utlån med offentlig garanti	15 646,3	15 807,7	15 591,0	15 951,1	16 338,2
Misligholdte lån	29,3	26,5	34,1	25,8	26,2
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 901,7	19 940,7	20 776,8	21 553,0	21 687,2
Andre innlån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forvaltningskapital	31 284,9	29 266,9	29 813,9	30 469,5	29 755,0
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	30 519,9	29 510,9	29 784,5	30 112,2	27 881,2
Egenkapital	1 508,7	1 494,5	1 279,8	1 266,0	1 285,2
Rentenetto	0,61 %	0,45 %	0,27 %	0,13 %	0,48 %
Resultat av ordinær drift før skatt i % av gj.snittlig forv.kapital	0,16 %	0,12 %	0,06 %	-0,01 %	0,10 %
Egenkapitalavkastning før skatt	3,92 %	2,67 %	1,32 %	-0,14 %	2,24 %
Kapitaldekning	17,3 %	17,9 %	15,1 %	15,6 %	16,9 %

Regnskap KLP Banken AS

Resultatregnskap

KLP Banken AS

Note	Tusen kroner	4. kvartal 2015	4. kvartal 2014	2015	2014
	Renteinntekter og lignende inntekter	69 532	77 721	294 752	290 560
	Rentekostnader og lignende kostnader	-45 908	-65 748	-224 809	-243 653
3	Netto renteinntekter	23 625	11 973	69 944	46 907
	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	2 688	3 030	11 280	11 174
	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-297	-170	-1 074	-1 176
	Netto gebyr- og provisjonsinntekter	2 390	2 860	10 205	9 998
	Inntekter av eierinteresser i konsernselskap	0	0	38 452	30 600
	Andre honorarinntekter	14 433	14 525	57 648	58 025
	Netto gevinst/ (tap) på fin.instrumenter	-1 694	-14	-3 437	1 051
	Sum andre driftsinntekter	12 739	14 511	92 663	89 676
	Lønn og administrasjonskostnader	-21 155	-16 172	-60 824	-48 976
	Avskrivninger	-1 422	-667	-3 396	-2 677
	Nedskrivninger	-1 338	0	-1 338	0
	Andre driftskostnader	-9 259	-20 560	-56 229	-74 352
	Sum driftskostnader	-33 175	-37 399	-121 788	-126 005
14	Tap på utlån, garantier m.v.	-1 140	177	-1 034	-607
	Driftsresultat før skatt	4 439	-7 878	49 990	19 969
	Skatt på ordinært resultat	-1 198	10 282	-5 856	2 763
	Resultat	3 241	2 404	44 134	22 732
	Estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	4 175	-2 424	7 012	-5 722
	Skatt estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	-1 127	655	-1 893	1 545
	Utvidet resultat etter skatt	3 048	-1 769	5 119	-4 177
	PERIODENS TOTALRESULTAT	6 289	635	49 253	18 554

Balanse

KLP Banken AS

Note	Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
	EIENDELER		
	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 414 796	3 785 790
4	Utlån til og fordringer på kunder	6 969 731	5 636 190
13	Rentebærende verdipapirer	559 114	410 720
	Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	265	265
	Eierinteresser i konsernselskaper	925 470	925 470
	Finansielle derivater	25 475	29 125
	Utsatt skattefordel	1 699	9 449
	Varige driftsmidler	468	499
	Immaterielle eiendeler	17 784	18 503
10	Andre eiendeler	12 180	10 585
	SUM EIENDELER	11 926 983	10 826 596
	GJELD OG EGENKAPITAL		
	GJELD		
7	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 932 206	3 240 841
	Innskudd	7 426 181	6 250 873
	Finansielle derivater	21 401	27 176
11	Annen gjeld	31 432	43 129
11	Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	36 976	35 043
	SUM GJELD	10 448 196	9 597 061
	EGENKAPITAL		
	Aksjekapital	855 000	750 000
	Overkurs	535 000	440 000
	Opptjent egenkapital	88 787	39 535
	SUM EGENKAPITAL	1 478 787	1 229 535
	SUM GJELD OG EGENKAPITAL	11 926 983	10 826 596

Egenkapitaloppstilling

KLP Banken AS

Tusen kroner	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2015	750 000	440 000	39 535	1 229 535
Mottatt konsernbidrag	0	0	7 411	7 411
Udisponert resultat	0	0	36 723	36 723
Utvidet resultat	0	0	5 119	5 119
Sum totalresultat	0	0	49 253	49 253
Innbetalt egenkapital i perioden	105 000	95 000	0	200 000
Sum transaksjoner med eierene	105 000	95 000	0	200 000
Sum andre endringer	0	0	0	0
Egenkapital 31.12.2015	855 000	535 000	88 787	1 478 787
Egenkapital 01.01.2014	750 000	435 193	34 050	1 219 243
Mottatt konsernbidrag	0	4 807	17 530	22 337
Resultat	0	0	-7 868	-7 868
Utvidet resultat	0	0	-4 177	-4 177
Sum totalresultat	0	4 807	5 485	10 292
Sum transaksjoner med eierene	0	0	0	0
Sum andre endringer	0	0	0	0
Egenkapital 31.12.2014	750 000	440 000	39 535	1 229 535

Kontantstrømoppstilling

KLP Banken AS

Tusen kroner	2015	2014
OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	292 993	283 813
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder	-150 819	-154 170
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	-1 132 594	-1 939 220
Netto inn-/utbetalinger på kundeinnskudd bank	1 175 318	1 843 929
Netto inn-/utbetalinger til drift	-59 016	-78 992
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinretninger, arbeidsgiveravgift mv.	-59 268	-39 411
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	69 680	55 261
Netto renter plasseringskonti	9 077	12 523
Betalt inntektsskatt	0	0
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	145 371	-16 267
INVESTERINGSAKTIVITETER		
Utbetalinger ved kjøp av verdipapirer	-348 135	-407 607
Innbetalinger ved salg av verdipapirer	198 527	127 725
Netto innbetalinger av renter fra verdipapirer	3 643	2 097
Utbetaling ved kjøp av driftsmidler	-3 320	
Innbetaling vedrørende aksjer i datterselskap	38 452	30 600
Utbetaling av kapital til datterselskap	0	-249 470
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-110 833	-496 655
FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Netto innbetaling/utbetaling ved låneopptak	-298 969	471 404
Netto utbetaling av renter på lån	-77 973	-84 935
Innbetaling av mottatt egenkapital	200 000	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-176 942	386 469
Netto kontantstrøm i perioden	-142 404	-126 453
Likviditetsbeholdning ved inngangen av perioden	538 909	665 362
Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	396 505	538 909
Netto innbetaling/ utbetaling av kontanter	-142 404	-126 453

Noter til regnskapet

KLP Banken AS

Note 1 GENERELL INFORMASJON

KLP Banken AS ble stiftet 25. februar 2009. KLP Banken og dets datterselskaper yter eller erverver lån til norske kommuner og fylkeskommuner samt til selskaper med offentlig garanti. Utlånsvirksomheten er i hovedsak finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Konsernet tilbyr også standard bankprodukter til privatkunder. KLP Banken AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret har adresse Beddingen 8 i Trondheim og selskapet har avdelingskontor i Oslo.

KLP Banken AS eier alle aksjene i KLP Kommunekreditt og KLP Boligkreditt AS. Disse selskapene danner til sammen KLP Banken AS konsern. KLP Banken AS Konsern er et heleid underkonsern av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP) gjennom KLP Bankholding AS.

Note 2 REGNSKAPSPRINSIPPER

Denne delårsrapporten viser selskapsregnskapet til KLP Banken AS for perioden 01.01.2015 - 31.12.2015. Delårsrapporten er ikke revidert.

Delårsregnskapet for KLP Banken AS er avlagt i samsvar med IAS 34 om delårsrapportering.

Det er ikke endringer i regnskapsprinsippene i 2015 som har hatt betydning for delårsregnskapet pr 31.12.2015. Det henvises til KLP Bankens årsrapport for 2014 for nærmere beskrivelse av regnskapsprinsipper.

Årsrapporten er tilgjengelig på klp.no.

Note 3 NETTO RENTEINNTEKTER

Tusen kroner	2015	2014
Renter på utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	9 136	12 572
Renter på utlån til kunder	280 273	275 182
Renter på verdipapirer	5 343	2 805
Sum renteinntekter	294 752	290 560
Renter på gjeld til kunder	149 738	153 046
Renter på utstedte verdipapirer	74 415	87 666
Andre rentekostnader	656	2 941
Sum rentekostnader	224 809	243 653
Netto renteinntekter	69 944	46 907

Note 4 UTLÅN TIL KUNDER

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Utlån til kunder, nominell hovedstol	6 943 294	5 603 722
Overtrekk brukskonto	482	468
Individuelle nedskrivninger	-1 328	-573
Gruppevise nedskrivninger	0	0
Utlån og fordringer til kunder etter individuelle nedskrivninger	6 942 448	5 603 617
Påløpte renter	7 640	7 661
Endring i virkelig verdi som følge av renteendringer (sikringsbokføring)	19 644	24 912
Sum utlån til og fordringer på kunder	6 969 731	5 636 190

Note 5 KATEGORIER AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Tusen kroner	31.12.2015		31.12.2014	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI HOLDT FOR OMSETNING				
Rentebærende verdipapirer	559 114	559 114	410 720	410 720
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi holdt for omsetning	559 114	559 114	410 720	410 720
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI SIKRING				
Utlån til personkunder	388 664	379 511	365 713	347 239
Finansielle derivater	25 475	25 475	29 125	29 125
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi sikring	414 139	404 986	394 838	376 364
FINANSIELLE EIENDELER TILGJENGELIG FOR SALG				
Akjsjer og andeler	265	265	265	265
Sum finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	265	265	265	265
FINANSIELLE EIENDELER TIL AMORTISERT KOST				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	407 137	407 137	566 893	566 893
Utlån til konsernselskaper	3 007 659	3 007 659	3 218 897	3 218 897
Utlån til personkunder	6 581 067	6 581 067	5 270 477	5 270 477
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	9 995 864	9 995 864	9 056 266	9 056 266
Sum finansielle eiendeler	10 969 383	10 960 229	9 862 090	9 843 616
FINANSIELLE FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI SIKRING				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	509 669	529 548	531 024	545 516
Finansielle derivater	21 401	21 401	27 176	27 176
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi sikring	531 070	550 949	558 200	572 692
FINANSIELLE FORPLIKTELSER TIL AMORTISERT KOST				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 422 537	2 384 941	2 709 817	2 722 272
Innskudd fra kunder	7 426 181	7 426 181	6 250 873	6 250 873
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	9 848 718	9 811 121	8 960 690	8 973 145
Sum finansielle forpliktelser	10 379 788	10 362 071	9 518 890	9 545 837

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og -forhold. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benyttes verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og rentedifferansekurver. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på selskaps-spesifikk informasjon.

De ulike finansielle instrumenter prises dermed på følgende måte:

Rentebærende verdipapirer

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Bloomberg som kilde. Det er Oslo Børs som leverer prisen (via Bloomberg). Kursene sammenlignes med kursene fra Reuters for å avdekke eventuelle feil. Andre norske rentepapirer prises hovedsakelig ved bruk av kurser fra Nordic Bond Pricing. De papirene som ikke inngår hos Nordic Bond Pricing prises teoretisk. Ved teoretisk prising benyttes en nullkupongkurve, samt rentedifferansekurver til prisingen. Reuters benyttes som kilde til nullkupongkurven fra 0 til 10 år. Fra 12 år og over benyttes Bloomberg som kilde siden Reuters ikke leverer priser over 10 år. Rentedifferansekurvene mottas fra Verdipapirfondenes forening. Disse er basert på innhentede rentedifferansekurver fra flere ulike markesaktører som blir omarbeidet til en snittkurve.

Finansielle derivater

Renteswapper verdsettes basert på gjeldende swapkurve på verdsettelsestidspunktet. Derivatavtaler skal bare benyttes for å sikre beløpsmessig balanse og legge til rette for at betalingsforpliktelser overholdes. Derivatavtaler kan bare inngås med motparter med høy kredittkvalitet.

Virkelig verdi av utlån til personkunder og innskudd

Virkelig verdi av utlån og innskudd uten rentebinding anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten. Utlån med rentebinding verdsettes ved bruk av en verdsettelsesmodell, inkludert relevante kredittspredjusteringer innhentet i markedet.

Virkelig verdi av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Alle fordringer på kredittinstitusjoner (bankinnskudd) er til flytende rente. Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten.

Virkelig verdi av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data.

Virkelig verdi av gjeld til kredittinstitusjoner

Disse transaksjonene verdsettes ved bruk av en verdsettelsesmodell, inkludert relevante kredittspredjusteringer innhentet i markedet.

Note 6 VIRKELIG VERDI HIERARKI

Tusen kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt 31.12.2015
EIENDELER				
Rentebærende verdipapirer	99 620	459 494	0	559 114
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	265	265
Finansielle derivater	0	25 475	0	25 475
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	99 620	484 969	265	584 854
FORPLIKTELSE				
Finansielle derivater gjeld	0	21 401	0	21 401
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	0	21 401	0	21 401

Tusen kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt 31.12.2014
EIENDELER				
Rentebærende verdipapirer	149 005	261 715	0	410 720
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	265	265
Finansielle derivater	0	29 125	0	29 125
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	149 005	290 840	265	440 110
FORPLIKTELSE				
Finansielle derivater gjeld	0	27 176	0	27 176
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	0	27 176	0	27 176

Tusen kroner	Bokført verdi 31.12.2014	Bokført verdi 31.12.2015
ENDRINGER I NIVÅ 3 UNOTERTE AKSJER		
Inngående balanse 01.01.	0	265
Solgt	0	0
Kjøpt	265	0
Urealiserte endringer	0	0
Utgående balanse	265	265
Realisert gevinst / tap	0	0

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked.

Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

Nivå 2: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markedet ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt.

Note 7 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Obligasjoner, nominell verdi	2 900 000	3 200 000
Verdijusteringer	17 717	22 793
Opptjente renter	14 489	18 048
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 932 206	3 240 841

Tusen kroner	Balanse 31.12.2015	Emitert	Forfall/innløst Tilbakekjøpt	Andre endringer	Balanse 31.12.2014
ENDRINGER AV GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER					
Obligasjoner, nominell verdi	2 900 000	300 000	-600 000	0	3 200 000
Verdijusteringer	17 717	0	0	-5 076	22 793
Opptjente renter	14 489	0	0	-3 559	18 048
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 932 206	300 000	-600 000	-8 635	3 240 841

Note 8 PRESENTASJON AV EIENDELER OG GJELD SOM ER GJENSTAND FOR NETTO OPPJØR

Tusen kroner	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	31.12.2015	
						Relaterte beløp, ikke presentert netto	Netto beløp
EIENDELER							
Finansielle derivater	25 475	0	25 475	-20 306	-2 900		2 268
Sum	25 475	0	25 475	-20 306	-2 900		2 268
GJELD							
Finansielle derivater	21 401	0	21 401	-20 306	-1 020		75
Sum	21 401	0	21 401	-20 306	-1 020		75

Tusen kroner	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	31.12.2014	
						Relaterte beløp, ikke presentert netto	Netto beløp
EIENDELER							
Finansielle derivater	29 125	0	29 125	-24 645	-3 101		1 379
Sum	29 125	0	29 125	-24 645	-3 101		1 379
GJELD							
Finansielle derivater	27 176	0	27 176	-24 645	-2 239		291
Sum	27 176	0	27 176	-24 645	-2 239		291

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av netting avtaler i KLP Banken AS. Notene viser derivatposisjoner i balansen.

Note 9 TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Tusen kroner	2015	2014
RESULTATPOSTER		
KLP, honorarer låneforvaltning	57 620	58 000
KLP Kommunekreditt, administrative tjenester (selvkost)	14 168	12 715
KLP Boligkreditt, administrative tjenester (selvkost)	25 611	7 941
KLP Kommunekreditt, renter utlån	48 269	59 388
KLP Boligkreditt, renter utlån	31 191	11 549
KLP Kapitalforvaltning, honorar verdipapirforvaltning	-101	-120
KLP, husleie	-3 692	-3 557
KLP, pensjonspremie	-7 887	-3 603
KLP, stabstjenester (selvkost)	-46 386	-42 214
KLP konsernselskaper, subsidiert rente ansattlån	492	1 584
SUM	119 286	101 684

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
BALANSEPOSTER		
KLP, netto mellomværende	-8 498	-10 430
KLP, avregning lån	-16 448	-17 051
KLP Kommunekreditt AS, utlån konsern kortsiktig	2 181 927	2 207 657
KLP Kommunekreditt AS, netto mellomværende	4 494	3 647
KLP Kommunekreditt AS, avregning lån	-302	-4 441
KLP Boligkreditt AS, utlån konsern kortsiktig	825 732	1 011 240
KLP Boligkreditt AS, netto mellomværende	7 229	6 305
KLP Boligkreditt AS, avregning lån	-1 640	-239
KLP konsernselskaper, netto øvrige mellomværende	251	330
SUM	2 992 744	3 197 018

Utlån til KLP Kommunekreditt på 2,180 milliarder eks. påløpte markedsrenter har fast rente med forfall 15.03.2016.

Utlån til KLP Boligkreditt på 0,825 milliarder eks. påløpte markedsrenter har fast rente med forfall 15.03.2016.

Transaksjoner med nærstående parter er gjennomført til generelle markedsbetingelser, med unntak av selskapets andel av fellesfunksjoner (stabstjenester), som er fordelt til selvkost. Fordelingen er basert på faktisk bruk. Alle mellomværende blir gjort opp fortløpende.

Note 10 ANDRE EIENDELER

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Mellomværende med selskap i samme konsern	11 973	10 282
Forskuddsbetalte kostnader	207	303
Sum andre eiendeler	12 180	10 585

Note 11 ANNEN GJELD OG AVSETNING FOR PÅLØPTE KOSTNADER

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Kreditorer	1 514	7 020
Mellomværende med selskap i samme konsern	26 888	32 161
Annen gjeld	3 030	3 948
Sum annen gjeld	31 432	43 129
Forskuddstrekk	2 738	2 647
Arbeidsgiveravgift	1 982	1 869
Feriepenger	4 499	4 173
Pensjonsforpliktelser	22 505	25 381
Merverdiavgift	77	60
Avsatte kostnader	5 174	913
Sum påløpte kostnader og forpliktelser	36 976	35 043

Note 12 KAPITALDEKNING

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014	
Aksjekapital og overkurs	1 390 000	1 190 000	
Annen egenkapital	39 535	39 535	
Egenkapital	1 429 535	1 229 535	
Fradrag goodwill og andre immatrielle eiendeler	-17 784	-18 503	
Utsatt skattefordel	-1 699	-9 449	
Ren kjernekapital	1 410 052	1 201 583	
Tilleggskapital	0	0	
Tilleggskapital	0	0	
Sum tellende ansvarlig kapital	1 410 052	1 201 583	
Kapitalkrav (risikovektet volum)	689 468	622 455	
Overskudd av ansvarlig kapital	720 584	579 128	
BEREGNINGSGRUNNLAG KREDITTRISIKO			
Institusjoner	4 585 786	4 420 525	
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	2 770 615	2 140 746	
Forfalte engasjementer	96 078	78 758	
Obligasjoner med fortrinnsrett	25 777	26 124	
Øvrige engasjementer	926 369	926 534	
Beregningsgrunnlag kredittrisiko	8 404 625	7 592 687	
Kredittrisiko	672 370	607 415	
Operasjonell risiko	17 098	15 040	
Samlet kapitalkrav	689 468	622 455	
Ren kjernekapitaldekning prosent	16,4 %	15,4 %	
Tilleggskapital prosent	0,0 %	0,0 %	
Kapitaldekning prosent	16,4 %	15,4 %	
Uvektet kapitaldekning	4,6 %	4,1 %	
Kapitalkrav pr 31.12.2015:	Kjernekapital	Tilleggskapital	Ansvarlig kapital
Minstekrav uten buffere	4,5 %	3,5 %	8,0 %
Bevaringsbuffer	2,5 %	0,0 %	2,5 %
Systemrisikobuffer	3,0 %	0,0 %	3,0 %
Motsyklisk buffer	1,0 %	0,0 %	1,0 %
Gjeldende kapitalkrav inkl. buffere	11,0 %	3,5 %	14,5 %

Note 13 RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Tusen kroner	31.12.2015		31.12.2014	
	Anskaf.kost	Markedsverdi	Anskaf.kost	Markedsverdi
Sertifikater	299 249	300 935	148 197	149 005
Obligasjoner	261 052	258 179	261 117	261 715
Sum rentebærende verdipapirer	560 300	559 114	409 314	410 720

Rentebærende verdipapirer er regnskapsført til markedsverdi inklusiv opptjente ikke forfalte renter.

Note 14 TAP OG NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN

Tusen kroner	2015	2014
Konstaterte tap	-278	-23
Tilbakeføring av tidligere nedskrivninger	562	9
Endring individuelle nedskrivninger	-1 318	-593
Endring gruppevis nedskrivninger	0	0
Sum tap på utlån	-1 034	-607

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Saldo på tapsnedskrivning på utlån 01.01	573	9
Periodens reversering av nedskrivning på individuelle utlån	-562	-42
Periodens nedskrivning på individuelle utlån	1 318	607
Nedskrivning på individuelle utlån	1 328	573
Brutto misligholdte over 90 dager	29 339	26 151
Brutto øvrige tapsutsatte	0	0

Note 15 BETINGEDE FORPLIKTELSER

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Ubenyttede kredittrammer utlån	351 309	240 585
Lånetilsagn	77 699	298 118
Sum betingede forpliktelser	429 008	538 703

Note 16 PENSJONSFORPLIKTELSER EGNE ANSATTE

Tusen kroner	31.12.2015	31.12.2014
Balanseført netto forpliktelse 01.01	25 381	19 889
Resultatført pensjonskostnad	8 461	4 232
Resultatført finanskostnad	834	1 097
Aktuarielle gevinster og tap (Estimatavvik)	-7 012	5 722
Innbetalt premie / tilskudd	-5 159	-5 560
Balanseført netto forpliktelse	22 505	25 381

	31.12.2015	31.12.2014
FORUTSETNINGER		
Diskonteringsrente	2,70 %	2,30 %
Lønnsvekst	2,50 %	2,75 %
G-regulering	2,25 %	2,50 %
Pensjonsregulering	1,48 %	1,73 %
Forventet avkastning	2,70 %	2,30 %
Agasats	14,10 %	14,10 %

Nøkkeltall

Akkumulerte tall i millioner kroner	4. kvartal 2015	3. kvartal 2015	2. kvartal 2015	1. kvartal 2015	4. kvartal 2014
Driftsresultat før skatt	50,0	45,6	34,8	3,0	20,0
Netto renteinntekter	69,9	46,3	24,1	10,0	46,9
Øvrige driftsinntekter	67,9	51,0	34,1	17,2	68,0
Driftskostnader og avskrivninger	-121,8	-88,6	-61,7	-34,3	-126,0
Netto realisert/urealisert endring fin. instrum. til virkelig verdi	-3,4	-1,8	-0,3	-0,5	1,1
Gevinst på verdipapirer som er anleggsmidler	-	-	-	-	-
Innskudd	7 426,2	7 279,1	7 305,2	7 128,2	6 250,9
Utlån med pant i bolig	6 969,7	6 281,8	5 820,8	5 469,8	5 636,2
Misligholdte lån	29,3	26,5	34,1	25,8	26,2
Innlån ved utstedelse av verdipapirer	2 932,2	2 936,1	3 151,0	3 242,6	3 240,8
Andre innlån	-	-	-	-	-
Forvaltningskapital	11 927,0	11 841,4	11 894,7	11 704,2	10 826,7
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	11 376,8	11 334,1	11 360,7	11 265,4	9 644,2
Egenkapital	1 478,8	1 472,5	1 262,6	1 231,7	1 229,5
Rentenetto	0,61 %	0,41 %	0,21 %	0,09 %	0,49 %
Resultat av ordinær drift før skatt i % av gj.snittlig forvaltningskapital	0,44 %	0,40 %	0,31 %	0,03 %	0,21 %
Egenkapitalavkastning før skatt	3,39 %	3,61 %	2,83 %	0,24 %	1,61 %
Kapitaldekning	16,4 %	17,8 %	14,6 %	15,0 %	15,4 %

KLP Banken AS
Postboks 8814, 7481 Trondheim
Organisasjonsnr.: 993 821 837

Tlf.: 05554
Faks: 73 53 38 39
klpbanken@klp.no

Besøksadresse Trondheim: Beddingen 8
Besøksadresse Oslo: Dronning Eufemias gate 10
klpbanken.no